

Gemeente **Heerde**

Paragraaf Financiering

→ www.heerde.nl

Paragraaf Financiering

In deze paragraaf wordt de financieringsfunctie beschreven. De belangrijkste taak hiervan is om te zorgen voor voldoende liquide middelen zodat de gemeente Heerde al haar taken kan uitvoeren. Het uitzetten en aantrekken van gelden tegen zo gunstig mogelijke tarieven hoort ook bij deze functie. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van een liquiditeitsprognose die jaarlijks bij de begroting wordt herzien.

Volgens artikel 14 lid 1 van de 'Financiële verordening gemeente Heerde 2019 (incl. 1e wijziging)' houdt het college zich bij de uitvoering van deze financieringsfunctie aan de richtlijnen en kaders zoals opgenomen in de Wet fido en in het 'Treasurystatuut gemeente Heerde 2017 (incl. 1e wijziging)'. Gelet op deze kaders doet het college in deze paragraaf verslag van:

- De ontwikkelingen;
- De kasgeldlimiet;
- De renterisiconorm;
- Het drempelbedrag schatkistbankieren;
- De liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte;
- De rentevisie;
- De rentekosten en -opbrengsten;
- Het renteschema.

Beleidskader

De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido), de Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet hof) en de Gemeentewet zijn kaderstellend voor deze paragraaf. De Gemeentewet regelt de samenstelling, inrichting en bevoegdheid van het Gemeentebestuur. In de Wet fido staan de regels voor het financieringsbeleid voor gemeenten. De Wet hof moet ervoor zorgen dat het Nederlandse begrotingstekort beperkt blijft tot 3%.

Het gemeentelijk beleid is opgenomen in artikel 3 van het Treasurystatuut. Hierin staan de volgende doelstellingen beschreven:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
- Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's en liquiditeitsrisico's;
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasurystatuut.

Liquiditeitsontwikkeling afgelopen jaar

Voor 2019 was een financieringstekort voorzien van € 8.586.000,-. Dit financieringstekort is grotendeels opgelost doordat hiervoor een langlopende geldlening van €7.000.000,- tegen een rentepercentage van 0,375% is afgesloten. Daarnaast is er in augustus een langlopende geldlening van €10.000.000,- tegen een negatief rentepercentage van -/0,239% aangetrokken waarmee ook het financieringstekort voor de jaren 2020 en 2021 is afgedekt. Tenslotte zijn er 2 leningen voor in totaliteit €16.000.000,- afgesloten die in 2022 worden gestort. Hiermee is ook de financieringsbehoefte voor de lange termijn afgedekt zonder dat hiervoor rentekosten in rekening worden gebracht (per saldo wordt er voor de 3 geldleningen rente ontvangen). Voor 2019 was tevens rekening gehouden met €85.900,- aan rentekosten om het

financieringstekort te kunnen betalen; in werkelijkheid is, voornamelijk door het aanhouden van een kortlopende geldlening met een negatieve rente, €25.700,- aan rentekosten ontvangen.

De nieuwe BBV-richtlijnen dwingen een realistische renteraming af. Wanneer de werkelijke rentelasten meer dan 25% afwijken van de geraamde rentelasten dan is het verplicht om de taakvelden hiervoor te corrigeren.

Kasgeldlimiet

De rente onzekerheid voor de korte termijn wordt uitgedrukt in de kasgeldlimiet. Voor 2019 bedraagt deze limiet € 3.800.000,- (8,5% van het begrotingstotaal). Het is niet toegestaan om voor langere tijd (> 3 achtereenvolgende kwartalen) deze limiet te overschrijden door 'rood' te staan of dit tekort af te dekken met kort vreemd geld (< 1 jaar). De oplossing is dan om een langlopende lening (> 1 jaar) af te sluiten (consolideren). Wanneer het overschrijden van de kasgeldlimiet van tijdelijke aard is dan mag van bovenstaande regel worden afgeweken mits de toezichthouder van de provincie hiervoor goedkeuring verleend. Uit onderstaand overzicht blijkt dat de kasgeldlimiet alleen in het 1e kwartaal van 2019 is overschreden.

Periode	Kasgeldlimiet (* € 1.000,-)	Gemiddelde netto vlottende schuld (€ 1.000,-)	Overschrijding / onderschrijding
1e kwartaal 2019	3.800	7.155	-3.355
2e kwartaal 2019	3.800	-1.341	5.141
3e kwartaal 2019	3.800	-5.777	9.577
4e kwartaal 2019	3.800	-10.671	14.471

Renterisiconorm

De rente onzekerheid voor de lange termijn wordt uitgedrukt in de renterisiconorm. Het percentage voor de renterisiconorm is vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Spreiding van de looptijd van de leningen en/of leningen afsluiten waarbij jaarlijks wordt afgelost verkleinen de kans op een overschrijding van de renterisiconorm. In onderstaand overzicht is te zien dat de renterisiconorm niet is overschreden in 2019.

	Renterisiconorm	2019	2020	2021	2022
1	Renteherzieningen	0	0	0	0
2	Aflossingen	5.120.000	6.820.000	6.820.000	8.420.000
3	Renterisico (1+2)	5.120.000	6.820.000	6.820.000	8.420.000
4	Renterisiconorm	8.871.000	9.078.800	9.216.600	9.145.000
5a	Ruimte onder de renterisiconorm	3.751.000	2.258.800	2.396.600	725.000
5b	Overschrijding van de renterisiconorm	0	0	0	0
	Berekening renterisiconorm				
4a	Begrotingstotaal	44.355.000	45.394.000	46.083.000	45.725.000
4b	Percentage regeling	20	20	20	20
4	Renterisiconorm (4a*4b/100)	8.871.000	9.078.800	9.216.600	9.145.000

Schatkistbankieren

Gemeenten zijn verplicht om overtollige middelen aan te houden in rijk's schatkist (schatkistbankieren). Gemeenten mogen wel een maximumbedrag aan liquide middelen 'in eigen beheer' houden; het zogenaamde drempelbedrag. Voor de gemeente Heerde is dit drempelbedrag voor 2019 €332.700,-. Uit onderstaand overzicht blijkt dat het drempelbedrag niet is overschreden in 2019.

Berekening benutting drempelbedrag schatkistbankieren (bedragen x € 1000)					
Verslagjaar 2019					
(1)	Drempelbedrag	333			
			Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3
(2)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	282	193	200	208
(3a) = (1) > (2)	Ruimte onder het drempelbedrag	50	139	133	125
(3b) = (2) > (1)	Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-
(1) Berekening drempelbedrag					
Verslagjaar					
(4a)	Begrotingstotaal verslagjaar	44.355			
(4b)	Het deel van het begrotingstotaal dat kleiner of gelijk is aan € 500 miljoen	44.355			
(4c)	Het deel van het begrotingstotaal dat de € 500 miljoen te boven gaat	-			
(1) = (4b)*0,0075 + (4c)*0,002 met een minimum van €250.000	Drempelbedrag	332,7			
(2) Berekening kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen					
			Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3
(5a)	Som van de per dag buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen (negatieve bedragen tellen als nihil)	25.417	17.598	18.370	19.111
(5b)	Dagen in het kwartaal	90	91	92	92
(2) - (5a) / (5b)	Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	282	193	200	208

Liquiditeitsprognose, banken en leningen

Jaarlijks wordt er een liquiditeitsprognose opgesteld. Deze prognose geeft een inschatting van de in- en uitstroom van liquide middelen (cashflow). Het is een belangrijk hulpmiddel voor het eventueel aantrekken en uitzetten van gelden (financieringsbehoefte).

De gemeente Heerde heeft met drie banken een relatie. De BNG (Bank voor Nederlandse Gemeenten) is de huisbank. Daarnaast heeft de gemeente rekeningen bij de Rabobank en de ING-bank.

Het gebruik van contante geldmiddelen is beperkt tot de legeskas bij Burgerzaken. Het saldo van de acht langlopende geldleningen die de gemeente Heerde heeft afgesloten was op 1 januari 2019 € 37.695.000,-. Aan het eind van 2019 is het saldo, als gevolg van de aangetrokken nieuwe geldleningen, gestegen naar €49.575.000,-. Op deze leningen wordt jaarlijks lineair afgelost. Het gemiddelde rentepercentage van deze leningen bedraagt 1,31%.

Rentevisie en -kosten

Rentevisie kan kortweg worden omschreven als de toekomstverwachting over de renteontwikkeling, zowel op de geldmarkt (< 1 jaar) - als op de kapitaalmarkt (> 1 jaar). Hoe verder deze periode in de toekomst ligt, hoe moeilijker het is om hierover een

voorspelling te doen. De verwachting is dat de rentetarieven de komende periode licht zullen gaan stijgen.

Gemeenten (en ook de gemeente Heerde), hebben regelmatig behoefte aan geld. Dit houdt verband met de voor de gemeenten geldende financiële richtlijnen waarbij de lasten van de investeringsuitgaven worden gespreid over de jaren waarin de investering wordt afgeschreven. De geldstroom heeft hierdoor pieken en dalen terwijl de exploitatie veel gelijkmatiger verloopt. Hierdoor is het noodzakelijk om investeringen te financieren (=er geldmiddelen voor ter beschikking te krijgen). Daarnaast is er vaak een financieringsbehoefte omdat er een tekort ontstaat in de rekening van baten en lasten, bijvoorbeeld doordat de lopende inkomsten achterblijven bij de uitgaven. Om in de financieringsbehoefte te voorzien kunnen er interne financieringsmiddelen (reserves) en externe financieringsmiddelen (leningen/rekening-courant krediet) worden ingezet. Door het inzetten van externe financieringsmiddelen (vreemd vermogen) ontstaan er rentekosten.

De rentekosten over het lang vreemd vermogen waren voor 2019 geraamd op €753.790,- daarnaast was er €85.860,- begroot om het financieringstekort mee te compenseren; totaal €839.650,-. In werkelijkheid is er €728.100,- aan rentekosten betaald.

Naast rentekosten ontstaan er ook rente- en dividendopbrengsten door het uitlenen of beleggen van gelden. Op 1 januari 2019 was er geraamd dat er in totaliteit € 929.600,- aan gelden was uitgezet. Hiervan heeft € 873.300,- betrekking op leningen (geraamde renteopbrengst €44.800,-; werkelijke renteopbrengst €43.900,-). Het restant ad. €56.300,- zijn beleggingen. Hiervan was de geraamde dividendopbrengst €192.000,-; in werkelijkheid is er €159.200,- aan dividendopbrengsten ontvangen.

Als gevolg van het schatkistbankieren, kunnen eventuele overtollige gelden niet meer worden uitgezet; deze vloeien terug in de schatkist.

Renteschema

Conform de BBV-richtlijnen is onderstaand renteschema opgenomen. Dit schema geeft inzicht in de werkelijke rentekosten van de gemeente Heerde en de toerekening ervan.

Renteschema 2019			
a1.	Rentelasten over het lang vreemd vermogen		€ 753.789
a2.	Rentelasten over het financieringstekort (2,00%)		€ -25.671
b.	Externe rentebaten		
	Totaal door te rekenen externe rente		€ 728.118
c1.	Rentelasten doorberekend aan Grondexploitatie	€ -68.814	
c2.	Rentelasten van projectfinanciering	€ -	
			€ -68.814
	Door te rekenen externe rente aan de programma's (taakvelden)		€ 659.304
d1.	Rente over eigen vermogen	€ -	
d2.	Rente over voorzieningen	€ -	
	Door te rekenen interne rente aan de programma's (taakvelden)		€ -
	Totaal door te rekenen rente aan de programma's (taakvelden)		€ 659.304
e.	Toegerekende rente aan de programma's (taakvelden) (renteomslag)		€ 801.733
f.	Renteresultaat op het taakveld Treasury		€ -142.429